

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN ASETUS LIIKENNE- JA VIESTINTÄVIRASTON SÄHKÖISEEN VIESTINTÄÄN LIITTYVISTÄ SUORITTEISTA PERITTÄVISTÄ MAKSUISTA

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Liikenne- ja viestintäviraston sähköisen viestinnän maksuja koskevan Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen (1256/2021) voimassaolo päättyy 31.12.2023. Esityksessä ehdotetaan annettavaksi saman niminen uusi asetus. Suurelta osin asetusten sisältö olisi nykyistä vastaava, mutta asetuksen 6 §:een lisättäisiin uudet numerointimaksut muistiossa esitetyn mukaisesti. Asetuksen sisältö säilyisi muilta osin muuttumattomana.

Asetuksen mukaisista julkisoikeudellista maksuista arvioidaan kertyvän vuonna 2024 tuottoja yhteensä noin 7,5 miljoonaa euroa ja näiden kustannusvastaavuus olisi 101 %. Muutoksiin sisältyy uusi numerointimaksu ja yhden maksun luokittelumuutos sisältäen maksunalennuksen, mutta esitettyjen muutosten tuottovaikutus olisi kokonaisuuden kannalta vähäinen.

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024 ja olla voimassa vuoden 2025 loppuun.

Toimivalta:

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) 34 §.

Laki eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista (1209/2006) 2 §.

NYKYTILA

Valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisia maksuja koskeva liikenne- ja viestintäministeriön asetus (1256/2021) Liikenne- ja viestintäviraston sähköisen viestinnän suoritemaksuista on annettu 23.12.2021. Asetusta on muutettu asetuksella 497/2022, ja sen voimassaolo päättyy 31.12.2023.

VALMISTELU

Asetus on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa.

Asetusluonnos on ollut lausuntokierroksella pp.kk. – pp.kk..2023. Asetusluonnoksesta pyydettiin lausunnot keskeisiltä toimijoilta ja sidosryhmiltä. Lisäksi lausuntopyyntö on ollut kaikille avoimesti kommentoitavana Lausuntopalvelu.fi –palvelussa. Lausuntoja saatiin x kpl. *Täydennetään lausuntokierroksen jälkeen.*

KESKEISET VAIKUTUKSET

Asetuksen mukaisista julkisoikeudellista suoritemaksuista odotetaan kertyvän vuonna 2024 yhteensä noin 7,5 miljoonaa euroa. Asetukseen perustuvien liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden ensi vuoden tuottoarvio on vajaa 0,5 miljoonaa euroa. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuudeksi muodostuisi 101 % perustuen tämänhetkisiin ennusteisiin, jotka tarkentuvat vielä. Maksutuotot kirjataan Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenomomentille 31.01.02.

Luvut tuhansia euroja	Toteuma Tarkentuva ennuste Tarkentuva ennuste		
	2022	2023	2024
Sähköisen viestinnän maksuasetus			
julk. oik. tuotot	7 435	7 460	7 530
kustannukset	5 207	7 250	7 480
kustannusvastaavuus	143 %	103 %	101 %
liiketal. tuotot	327	420	450
kustannukset	260	340	360
kustannusvastaavuus	126 %	124 %	125 %

Liikenne- ja viestintäviraston toiminnan rahoituksesta yli puolet koostuu maksullisen toiminnan tuotoista, joilla turvataan palveluiden saatavuus ja jatkuvuus varmistuen myös riittävät resurssit tehtävien hoitamiseen huomioiden palveluille asetetut käsittelyaika- ja muut vaatimukset sekä palveluiden tuottamiseen tarvittavien tietojärjestelmien kehitys.

Aiempien vuosien säästötoimenpiteet sekä resurssipula vaikuttivat vielä viime vuoteen ja siirsivät näille vuosille budjetoituja menoja voimakkaasti kuluvalle vuodelle sekä tuleville vuosille, kun suunniteltuja hankkeita ja kehitystehtäviä ei saatu resurssivajeen vuoksi käynnistettyä kaikilta osin suunnitellussa aikataulussa ja laajuudessa. Vuoden 2022 aikana rekrytoitiin kuitenkin uutta henkilöstöä ja erityisesti loppuvuonna aloitettiin uusia ja edistettiin aiempia välttämättömiä hankkeita.

Virastossa käynnissä olevilla kehittämishankkeilla uudistetaan vanhentuneeseen teknologiaan perustuvat järjestelmät. Kehittämishankkeet mahdollistavat jatkossa mm. digitalisaation ja sähköisten palvelujen laajentamisen ja ne ovat välttämättömiä tietoturvallisten ja toimintavarmojen palvelujen tuottamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä lainsäädännön edellyttämien muutosten toteuttamiseksi. Tätä korjausvelkaa on yhä erityisesti ajoneuvo- ja kuljettajätietojen rekisterijärjestelmissä.

Teknologiavelan korjaaminen ajoittuu useammalle vuodelle. Tästä syystä kehityshankkeista keskeneräiseen käyttöomaisuuteen aktivoidut menot ovat olleet viime vuonna selvästi poistoja suuremmat, mikä vaikuttaa kustannusvastaavuutta nostavasti. Keskeneräistä käyttöomaisuutta on kertynyt noin 33 miljoonaa euroa, ja jos nämä keskeneräiset järjestelmät olisivat jo valmistuneet ja niistä kertyisi poistoja, olisivat maksullisen toiminnan kustannukset arviolta noin 5-6 miljoonaa euroa suuremmat vuosittain.

Maksullisen toiminnan kustannuksiin tulevat jatkossa vaikuttamaan myös mm. suoritustuotantoon tarvittavien henkilöstöresurssien osalta palkkaratkaisuun sisältyvät korotukset, jotka tulee kattaa maksullisen toiminnan tuotoilla. Myös ulkopuolelta ostettavien palveluiden hintatasoon on tullut ja tulee nykyisessä taloustilanteessa tasoa korottavia tarkistuksia.

ASETUKSEN SÄÄNNÖSKOHTAISET PERUSTELUT

Asetuksen säännösten sanamuoto vastaa voimassa olevaa asetusta lukuun ottamatta 6 §:ään tehtäviä lisäyksiä.

1 § Soveltamisala

Asetuksessa säädetään sähköiseen viestintään liittyvistä suoritteista perittävistä maksuista ja niiden maksuperusteista sekä viraston liiketaloudellisista maksuista. Hallinnollista taajuusmaksuista ja Liikenne- ja viestintäviraston taajuushallinnollisista suoritteista perittävistä muista maksuista säädetään erikseen.

2 § Kiinteämaksuiset julkisoikeudelliset suoritteet

Pykälässä säädetään ne maksuperustelain mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet, joista peritään kiinteät maksut, laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014) 295-296 §.

3 § Muut omakustannusarvon mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet

Pykälässä säädetään julkisoikeudelliset suoritteet, joista peritään omakustannusarvon mukainen maksu toimenpiteeseen käytetyn ajan mukaisesti. Pykälän suoritteet liittyvät tietoturvaluotteiden, tietojärjestelmien sekä tietoliikennejärjestelmien tietoturvallisuuden arviointiin ja tietojärjestelmien suunnittelun neuvontapalveluun.

1) luokiteltua tietoa käsittelevien tietojärjestelmien tietoturva-akkreditointi; Laki viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden arvioinnista (1406/2011) 4 §, laki kansainvälisistä tietoturvaluotteista (588/2004) 4 §, turvallisuusselvityslaki (726/2014) 60 §.

2) salaustuotteiden, muiden tietoturvaluotteiden ja tietoliikenneyhteyksiä hyödyntävien tuotteiden turvallisuuden tason arviointi; Laki kansainvälisistä tietoturvaluotteista (588/2004) 4 §, laki sähköisen viestinnän palveluista (9017/2014) 304 § kohta 15. Lisäksi mahdolliset erityisarvioinnit, kuten tartuntatautilain väliaikainen muuttaminen (1227/2016).

3) viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden arviointi ja siihen liittyvä toimitilojen tietoturvallisuuden arviointi sekä todistuksen antaminen; Laki viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden arvioinnista (1406/2011) 4 §.

4) tietoturvallisuuden arviointilaitosten hyväksyntään liittyvät toimenpiteet; Laki tietoturvallisuuden arviointilaitoksista (1405/2011).

5) valtiovarainministeriön pyytämä tietojärjestelmien tai tietoliikennejärjestelyjen turvallisuutta koskeva selvitys; Laki viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden arvioinnista (1406/2011) 5 §.

6) sähkömagneettiseen hajasäteilyyn liittyvä arviointi; ja Laki kansainvälisistä tietoturvaluotteista (588/2004) 4 §, EU:n neuvoston turvallisuussäännöt, jotka neuvoston päätöksensä ovat Suomea sitovia.

7) luokiteltua tietoa käsittelevien tietojärjestelmien suunnitteluun liittyvä neuvontapalvelu. Laki Liikenne ja viestintävirastosta (935/2018) ja sen Kyberturvallisuuskeskuksen tehtäviä koskeva kohta: toiminta edistää ja varmistaa tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyiden tietoturvallisuutta ja kun neuvontapalvelun kustannukset eivät ole vain vähäisiä.

4 § Maksulliset muut suoritteet

Pykälässä säädetään liiketaloudellisilla perusteilla hinnoiteltavista muista sähköiseen viestintään liittyvistä suoritteista.

1) Radioamatööriviestinnän pätevyystutkinto; Laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014) 265 §. Tutkinnon vastaanottaja voi olla myös viraston ulkopuolinen taho.

Muutoin suoritteita, joiden hankkiminen perustuu asiakkaan vapaaseen harkintaan ts. kysyntä ei perustu lakiin tai asetukseen, ja suoritteita voi tuottaa muukin taho.

5 § Muista omakustannusarvon mukaisista julkisista suoritteista perittävät maksut

Pykälässä säädetään 3 §:ssä tarkoitetuista suoritteista perittävistä maksuista. Maksut perustuisivat käytettyyn aikaan ja maksut perittäisiin käytettyä työtuntia kohden. Lisäksi säädetään toimenpiteisiin liittyvien matkakulujen perimisestä.

6 § Viestintäverkon numerointimaksut

Pykälässä säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 296 §:ssä tarkoitetun teleyrityksen tai muun numeron tai tunnuksen vastaanottavan yrityksen suorittamien vuosittaisten maksujen suuruudet. Numerointimaksut laskutettaisiin vuosittain kahdessa tai neljässä erässä.

Pykälän kohtaan 6 ehdotetaan lisättäväksi "tekniset ohjausnumerot" -maksu, joka olisi 170 euroa vuodessa. Kyseessä on olemassa olevien numeroiden maksukohdistuksen tarkennus. Kyseessä olevat numerot on aiemmin luokiteltu palvelunumeroiksi. Uusi kohdennus tehostaa näiden numeroiden hallintaa Liikenne- ja viestintäviraston numerorekisterijärjestelmässä. Maksu on hieman alhaisempi kuin mitä numeroista palvelunumeroina peritään (200 euroa vuodessa). Tekniset ohjausnumerot rinnastuvat esimerkiksi teleyritystunnisteisiin myös kustannusvastaavan vuosimaksun osalta. Muutoksella ei olisi merkittävää vaikutusta ensi vuoden tuottoarvioon kokonaisuuden kannalta.

Pykälän kohtaan 7 ehdotetaan lisättäväksi "SMS Sender ID" -maksu, joka olisi 200 euroa vuodessa. Kyseessä on uusi tunniste ja maksu, joita ei aiemmin ole ollut käytössä. SMS Sender ID on alfanumeerinen tunniste, jonka Liikenne- ja viestintävirasto rekisteröi. Rekisteröinnillä varmistetaan, ettei ao. tunnistetta voida väärentää rikollisiin tarkoituksiin. Maksulla, 200 euroa/vuosi, katettaisiin myöntämiseen liittyvät tehtävät ja tarkistukset sekä tunnusten ylläpitoon liittyvät toimenpiteet. Tunnuksia tultaneen alkuvaiheessa myöntämään joitakin kymmeniä, ehkä enintään muutama sata, joten vaikutus numerointimaksujen tuottokertymään olisi vähäinen.

7 § Verkkotunnusmaksut ja verkkotunnusrekisterin todistusmaksut

Pykälässä säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa 295 §:ssä tarkoitetun verkkotunnuksen merkitsemisestä ja merkinnän uudistamisesta perittävistä kiinteistä verkkotunnusmaksuista.

8 § Voimaantulo

VOIMAANTULO

Esitetään, että asetus tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024 ja olisi voimassa vuoden 2025 loppuun.